

den getrokken:

1. Het geringe aantal schademeldingen wijst - landelijk gezien - op een beperkte schade aan bijen door gebruik van bestrijdingsmiddelen, ofwel op een beperkte meldingsdiscipline van getroffen imkers. Vermoedelijk zijn beide conclusies correct; het is niet-temin wenselijk beide te verbeteren!
2. De op hetzelfde moment voorkomende schade in Bavel en Etten-Leur, en de mogelijke relatie met behandeling van aardbeien en/of sierteeltgewassen verdient nadere aandacht.
3. De onkruidbestrijding met MCPA (en andere groeistoffen als mecoprop en 2,4-D) verdient nader onderzoek. In experimenten is echter vastgesteld dat deze middelen noch toxisch zijn, noch leiden tot het doodsteken van bijen op de vliegplank nadat deze met het (sterk geurende) bestrijdingsmiddel in aanraking zijn geweest. Echter, vóór nader onderzoek mogelijk is zijn goede waarnemingen nodig welke nu eigenlijk de effecten van groeistofeffecten op bijen zijn!
4. Sterfte van bijenbroed in fruitteeltgebieden in het voorjaar zonder sterfte van vliegbijen is een sterke aanwijzing voor (niet toegelaten) gebruik van fenoxycarb. Zulke sterfte dient altijd reden te zijn voor onderzoek naar bespuitingen met fenoxycarb als mogelijke oorzaak.
5. De inventarisatie van schademeldingen door bestrijdingsmiddelen blijkt deze eerste maal al nuttige informatie op te leveren. Voortzetting in de komende jaren is daarom zeer wenselijk. De getroffen imkers moeten daartoe wel een betere meldingsdiscipline opbrengen.

Meldingsadvies

In gevallen van bijensterfte van betekenis die waarschijnlijk zijn veroorzaakt door blootstelling aan gevaarlijke bestrijdingsmiddelen dient de imker altijd zo snel mogelijk de AID te waarschuwen voor onderzoek of de gebruiksvoorschriften van het bestrijdingsmiddel zijn overtreden. Daarnaast dienen de schademeldingen te gebeuren aan de Organisaties van bijenhouders op zo volledig mogelijk ingevulde, nieuwe schademeldingsformulieren. De formulieren zijn bij hen ook verkrijgbaar.

Meldingen aan de Rijksdienst voor Keuring van Vee en Vlees (RVV) over spuitschade zijn echter aan het verkeerde adres.

Spuitschade melden bij A.I.D.:

Inspectie Noord en Oost, Zwolle, tel. 038 - 219674
 Inspectie West, Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 73691
 Inspectie Zuid, Eindhoven, tel. 040 - 513703

Centrale melding bijenziekten: een samenvatting van de resultaten in 1991

door M.L. Boerjan

Het centrale meldpunt bijenziekten in Ede is 124 maal benaderd voor onderzoek van verdachte bijenmonsters. De verdeling van deze contacten per provincie is in tabel 1 opgenomen. Vijftien monsters werden doorgegeven aan de AID (Algemene Inspectie Dienst) omdat er sprake was van spuitschade of vermeende spuitschade. Naar het CDI (Centraal Diergeneeskundig Instituut) werden vier monsters opgestuurd omdat ze verdacht werden besmet te zijn met Amerikaans vuilbroed: twee monsters uit Zuid-Limburg bleken positief. In totaal werd er 28 maal advies gegeven. Het advies betrof onderwerpen variërend van koninginnen knippen tot 'hongerdiagnose'. Vaak werd het advies gecombineerd met een laboratorium onderzoek (tabel 2). Tijdens bedrijfsbezoeken van de RVV (Rijksdienst voor Keuring van Vee en Vlees) werden twaalf monsters verzameld, deze monsters werden aan een laboratoriumonderzoek onderworpen. De laboratoriumonderzoeken werden alle verricht op het laboratorium van de St. Gezondheidsdienst voor Dieren te Gouda. In 1991 is het aantal meldingen ten opzichte van 1990 verdubbeld. Dit is een goede ontwikkeling en het centrale meldpunt Ede hoopt dat dit zo door blijft gaan.

Centraal Meldpunt Bijenziekten:

(maandag t/m. vrijdag tussen 09.00 en 10.00 uur)
 telefoon 08380 - 35044

Tabel 1

De verdeling van de contacten per provincie

Provincie	aantal	provincie	aantal
Groningen	3	Friesland	0
Drente	10	Overijssel	15
Flevoland	0	Gelderland	37
Utrecht	6	Noord-Holland	4
Zuid-Holland	6	Zeeland	6
Noord-Brabant	22	Limburg	15

Tabel 2

De resultaten van laboratoriumonderzoek door de St. Gezondheidsdienst voor Dieren

Ziekte	aantal positieve monsters
nosema	36
amoëbe	17
varroa	26